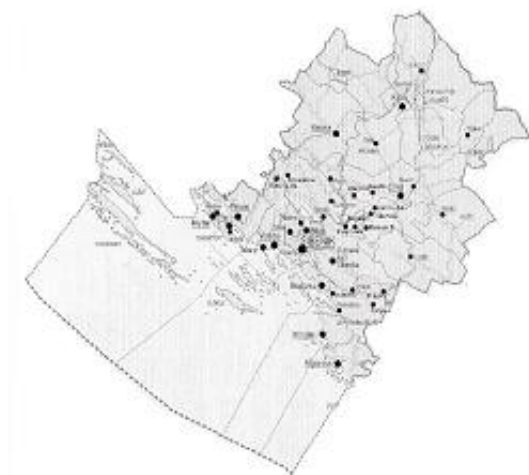

Prikaz rada Službe školske medicine

Zoja Jurčević, Neda Šunjerga, Jana Škarica Krnić
Zavod za javno zdravstvo Šibensko-kninske županije

Ključne riječi: školska medicina, preventiva, organizacija

U Zavodu za javno zdravstvo Šibensko-kninske županije, Služba za školsku medicinu, nalazi se od 1998 godine. U službi rade tri tima: tri specijalista školske medicine, a jedan liječnik je trenutno na specijalizaciji. Timovi provode mjere specifične i preventivne zdravstvene zaštite učenika osnovnih i srednjih škola naše županije, te redovnih studenata.

Slika 1. Karta Županije šibensko-kninske

Tijekom 2005. godine služba za školsku medicinu skrivila je o 9920 učenika u osnovnim školama, 4684 učenika u srednjim školama, 105 učenika specijalne škole, te oko 800 studenata. Demografska struktura je specifična u velikom dijelu naše županije, tj. prosječna gustoća naseljenosti je manja od 50 stanovnika po kilometru kvadratnom. Zbog toga se veliki broj škola nalazi na udaljenosti većoj od 20 km od sjedišta ambulante, a to nam predstavlja jednu od dodatnih poteškoća u svakodnevnom radu.

Udaljenost od sjedišta školske ambulante	Osnovna škola – matična	Osnovna škola – područna	Srednja škola
Oko 2 km	6		8
3-5 km	1	1	
6-20 km	3	11	
Više od 20 km	11	18	2

Tablica 1. Prikaz udaljenosti škola od sjedišta školske ambulante

U Republici Hrvatskoj postoji jedinstveni Program preventivnih i specifičnih mjera zdravstvene zaštite koje provode sve službe za školsku medicinu. Naša služba u okviru ovog Programa provodi sljedeće aktivnosti:

- SISTEMATSKI PREGLEDI učenika prvih, petih i osmih razreda osnovne škole i prvih razreda srednje škole, te redovnih studenata prve godine fakulteta.
- KONTROLNI PREGLEDI
- NAMJENSKI PREGLEDI zbog prilagođenog programa tjelesne kulture, prije sportskih

- natjecanja, prije smještaja u dom itd.
- SCREENING (CILJANI PREGLED) oštrina vida i vid na boje u trećem razredu osnovne škole i pregled kralježnice u šestom razredu osnovne škole
 - CIJEPLJENJE učenika prema godišnjem Programu obveznih cijepljenja
 - ZDRAVSTVENI ODGOJ za učenike, učitelje i roditelje. Provodimo predavanja na temu prevencija ovisnosti za učenike svih šestih razreda, i radionice kojima smo obuhvatili učenike svih sedmih i osmih razreda u našoj županiji.
 - SAVJETOVALIŠNI RAD s učenicima i roditeljima. S obzirom da se danas, za razliku od nekada, javljaju novi zdravstveni problemi u populaciji mladih (mentalne bolesti, ovisnosti, nasilja, školski neuspjeh, zlostavljanja djece itd.), osjećamo potrebu za postojanjem polivalentnog savjetovališta. Stoga dvije liječnice iz naše službe pohađaju edukaciju iz Realitetne terapije kako bi što učinkovitije pomogle mladima i njihovim roditeljima kojima je pomoć potrebna.
 - RAD U POVJERENSTVU za ocjenu psihofizičke sposobnosti djece za upis u školu i utvrđivanje primjerenog oblika školovanja učenika s teškoćama u razvoju.
 - NADZOR NAD HIGIJENSKO-SANITARNIM UVJETIMA u školi
 - PREGLEDI za utvrđivanje sposobnosti za upis na fakultet
 - PREGLEDI za prijem u studentski dom

Prikupljanjem podataka iz svih ovih aktivnosti Služba za školsku medicinu prati pokazatelje zdravstvenog stanja djece.

REZULTATI NAKON OBAVLJENIH SISTEMATSKIH PREGLEDA UČENIKA SVIH OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA U ŠIBENSKO-KNINSKOJ ŽUPANIJI U ŠKOLSKOJ GODINI 2005/06:

Od predviđenih 1178 djece za upis u prvi razred, pregledu je pristupilo 1175 (635 dječaka i 540 djevojčica). 39 dječaka (6,1%) i 32 djevojčice (5,9%) imali su prekomjernu tjelesnu težinu, a 17 dječaka (2,6%) i 16 djevojčica (2,9%) je bilo pothranjeno.

U petom razredu osnovne škole pregledano je 520 dječaka i 557 djevojčica. 38 dječaka (7,3%) i 39 (7,0%) djevojčica imalo je prekomjernu tjelesnu težinu, dok je 47 dječaka (9%) i 54 djevojčice (9,6%) bilo pothranjeno.

U osmom razredu osnovne škole pregledano je 652 dječaka i 609 djevojčica. 35 dječaka (5,3%) i 43 djevojčice (5,2%) su imali prekomjernu tjelesnu težinu, a 19 dječaka (2,9%) i 7 djevojčica (1,1%) je bilo pothranjeno.

U prvom razredu srednje škole sistematskim pregledom je obuhvaćen 581 mladić i 616 djevojaka. 42 mladića (7,2%) i 37 (6%) djevojaka je imalo prekomjernu tjelesnu težinu, a 19 mladića (3,2%) i 21 djevojka (3,4%) su bili pothranjeni.

Ovi rezultati nam pokazuju da je problem prekomjerne tjelesne težine prisutan u svim pregledanim generacijama učenika, ali da se ne povećava značajno.

Nepravilno tjelesno držanje i deformacije kralježnice u prvom razredu osnovne škole imalo je 5,1% djece, u petom razredu čak 30,1%, u osmom razredu 37,9 %, a u prvom razredu srednje škole 29% djece. Ovi dobiveni podaci nam pokazuju da jako mnogo djece ima probleme s kralježnicom i da se taj postotak izrazito povećava s rastom djeteta.

REZULTATI DOBIVENI NAKON OBAVLJENIH SISTEMATSKIH PREGLEDA STUDENATA 2005/06 GODINE

BMI veći od 25 imalo je 20 % studenata i 21 % studentica. BMI manji od 18,5% imalo je 6 % studenata i 7 % studentica. Povišeni krvni tlak otkriven je samo kod 1 % studenata. U anketama je čak 61 % studenata i 57 % studentica izjavilo da puši svakodnevno.

Prosječna dob prvog spolnog odnosa za studente je bila 16 godina, a za studentice 17 godina, što se poklapa s podacima na razini Hrvatske. Međutim samo je svaka treća spolno aktivna studentica do sada bila na ginekološkom pregledu. Stoga mislimo da bi bilo potrebno omogućiti i studenticama i srednjoškolakama, jednom tjedno, ginekološku ambulantu za mlade kako bismo i na taj način pomogli u prevenciji spolno prenosivih bolesti i njihovih posljedica, neželjenih adolescentnih trudnoća i pobačaja.

ZAKLJUČAK

Za kvalitetniju provedbu programa preventivne zdravstvene zaštite školske djece i mladeži, potrebna je suradnja stručnjaka različitih profila i institucija. Unatoč brojnim problemima s kojima se susrećemo u svakodnevnom radu, djeci i mladima želimo omogućiti što dostupniju, učinkovitiju i

djelotvorniju zdravstvenu zaštitu, jer oni su naša budućnost.

Kontakt adresa:

dr. med. Jana Škarica Krnić, spec školske medicine,
Služba školske medicine,
Zavod za javno zdravstvo,
Kralja Zvonimira 23,
22000 Šibenik,
tel. 022 216-534,
fax. 022 215 063,
e-mail jskarica@net.hr